

Přestupkový zákon

Změny v rozhodování o výjimkách z nočního klidu

Dne 1. října 2016 nabyde účinnosti novela zákona o přestupcích týkající se mimo jiné rozhodování o výjimkách z nočního klidu. Přestože v oblasti nočního klidu nenastávají žádné podstatné změny, protože jedinou změnou je změna formy stanovování výjimek z doby nočního klidu, během léta sdělovací prostředky prezentovaly řadu nepřesných informací, ze kterých je možné získat pocit, že obce už tuto problematiku nemohou upravovat, že nebude možné pořádat nejrůznější kulturní a společenské akce a že i každou běžnou rodinnou oslavu musíte někde hlásit. Pojďme se proto společně podívat, jak to s nočním klidem ve skutečnosti je.

Jana Vildumetzová

V první řadě je potřeba si uvědomit, že pojem nočního klidu není zákonem č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“) ani jiným právním předpisem vymezen. Noční klid je tak určitý pokojný stav na určitém místě ve vymezenou dobu, na jehož zachování má společnost zájem za účelem spořádaného a poklidného soužití. Za rušení nočního klidu jsou přitom považovány takové projevy fyzických osob v době nočního klidu, které jsou způsobilé porušit nebo ohrozit občanské soužití a veřejný pořádek. Typicky se jedná například o hlasité hlasové projevy, reprodukcí hudby nebo způsobování hluku jinou činností. Zákaz rušení nočního klidu se přitom vztahuje na celé území obce bez rozlišení, zda případný hluk vzniká ve venkovním či vnitřním prostoru.

Doba nočního klidu je definována zákonem o přestupcích jako doba od 22. do 6. hodiny. Noční klid je tedy regulován přímo na úrovni zákona, a to z důvodu celospolečenského a státem chráněného zájmu na jeho ochraně. Do novelizace zákona o přestupcích z roku 2012, provedené zákonem č. 494/2012 Sb., sice nebyla doba nočního klidu v zákoně o přestupcích vymezena, nicméně bylo celospolečensky akceptováno a judikaturou potvrzeno, že se jedná o dobu mezi 22. a 6. hodinou. Teprve od účinnosti předmětné novely (tj. od 15. ledna 2013) byla doba nočního klidu stanovena přímo zákonem časovým úsekem od 22. do 6. hodiny.

Co se děje v případě porušení nočního klidu

Porušení nočního klidu je přestupkem proti veřejnému pořádku (a to již od samotné účinnosti zákona o přestupcích, tedy již od 1. července 1990), za jehož spáchání lze uložit sankci dle zákona o přestupcích. V rámci přestupkového řízení je vždy na orgánech obce, aby vyhodnotily, zda v daném konkrétním případě došlo k tak významnému narušení nočního klidu, že se jedná o přestupek.

„Novela mění jen formu, kterou mohou obce stanovovat výjimečné případy, kdy je doba nočního klidu kratší (nebo žádná), než stanoví zákon.“

Za rušení nočního klidu lze přitom uložit tyto sankce: a) napomenutí, b) pokutu do 10 000 Kč, v případě opakovaného spáchání přestupku do 15 000 Kč, c) zákaz činnosti, d) propadnutí věci nebo e) zákaz pobytu. Při určení druhu sankce a její výměry se přihlíží k závažnosti přestupku, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, k okolnostem, za nichž byl spáchán, k míře zavinění, k pohnutkám a k osobě pachatele, zda a jakým způsobem byl pro týž skutek postižen v disciplinárním řízení.

Co změna zákona o přestupcích přináší

S účinností od 1. října 2016 se mění ustanovení § 47 týkající se zmocnění pro obce ke zkrácení doby nočního klidu. Nově ustanovení § 47 odst. 6 zákona o přestupcích zní: „Dobou nočního kli-

du se rozumí doba od 22. do 6. hodiny. Obec může obecně závaznou vyhláškou stanovit výjimečné případy, zejména slavnosti nebo obdobné společenské nebo rodinné akce, při nichž je doba nočního klidu vymezena dobou kratší nebo žádnou.“ S účinností od 1. října 2016 tak obce nebudou mít možnost udělovat výjimky z doby nočního klidu prostřednictvím rozhodnutí příslušného orgánu obce, neboť výjimečné případy, kdy je doba nočního klidu kratší nebo žádná, budou moci obce stanovit pouze přímo v textu obecně závazné vyhlášky. Předmětná novela tedy mění jen formu, kterou mohou obce stanovovat výjimečné případy, kdy je doba nočního klidu kratší (nebo žádná), než stanoví zákon. Předmětná novela zákona o přestupcích nabyla platnosti již v srpnu roku 2015, avšak účinnosti nabude dne 1. října 2016. Od 1. října 2016 proto mohou obce stanovovat výjimečné případy, při nichž je doba nočního klidu kratší nebo žádná, pouze přímo v textu obecně závazné vyhlášky.

Pro připomenutí, iniciátorem předmětné legislativní změny zákona o přestupcích nebylo Ministerstvo vnitra, které je gestorem tohoto zákona, ale Legislativní rada vlády, která při projednávání změny zákona upozornila na nepraktičnost původního znění zákona a jeho obcházení ze strany obcí, protože individuální rozhodnutí často nebyla vydávána v souladu se správním řádem. Důvody pro danou legislativní změnu byly tedy jak praktické – nerespektování zákona ze strany obcí –, tak i teoreticko-právní – neboť je třeba si uvědomit, že se jedná o výjimku ze všeobecného zákazu, a proto není vhodná forma individuálního rozhodnutí, neboť se jedná o zásah, který se dotýká širokého okruhu osob, a nikoli pouze jed-

notlivce. Na základě doporučení LRV vláda rozhodla, aby tyto výjimečné případy byly stanoveny přímo v obecně závazné vyhlášce. Ráda bych na tomto místě proto zdůraznila, že stát obcím neodebírá kompetence, neboť obce mohou i nadále stanovit výjimečné případy, kdy dobu nočního klidu upraví.

Jaká jsou pravidla pro vydání obecně závazné vyhlášky obcí o nočním klidu
Vzhledem k tomu, že je doba nočního klidu regulována přímo zákonem o přestupcích, není třeba, aby každá obec vydala obecně závaznou vyhlášku o nočním klidu. Zákonem stanovená doba nočního klidu totiž platí na celém území obce (respektive platí automaticky ze zákona na celém území ČR) bez ohledu na to, zda obec vydala či nevydala obecně závaznou vyhlášku. Jen tak mimochodem v polovině letošního roku činil podíl obcí stanovujících výjimky z doby nočního klidu cca 10 procent; přesně 645 obcí mělo danou oblast upravenou obecně závaznou vyhláškou. Kupříkladu naše dvě největší města Praha a Brno takovou možnost nevyužily.

Obce jsou tedy oprávněny obecně závaznou vyhláškou upravit dobu nočního klidu odlišně, a to jen a pouze jejím zkrácením (např. až od 1.00 hod.), případně jejím nevymezením, neboť zákon o přestupcích neumožňuje dobu noční-

ho klidu prodloužit. Ústavní soud dne 7. června 2016 pod sp. zn. Pl. ÚS 4/16 týkající se obecně závazné vyhlášky města Chrástavy přitom judikoval, že: „Veřejný zájem, jakým je nerušený odpočinek v noční době, má být zájmem na udržení místních tradic a na upevňování mezilidských vazeb skrze hlasité noční aktivity převážněn toliko ve výjimečných případech. Tyto výjimečné případy, kdy se doba nočního klidu stanoví jako kratší nebo žádná, je třeba vymezit natolik určitě, aby lidé v obci žijící mohli počet a rozložení potenciálně částečně či úplně probdělých nocí v roce předvídat, tedy aby lidé žijící v obci přesně věděli, kdy či za jakých okolností na nerušený odpočinek v délce osmi hodin vzhledem k místním specifikům nárok nemají, protože osoby tento jejich odpočinek narušující za to nebudou podléhat veřejnoprávní sankci. Takovéto dny je třeba vymezit buď konkrétním datem (například 1. 1.), datovatelným obdobím (například velikonoční svátky) či událostí, jejíž datum je vzhledem k místním tradicím předvídatelné. Vymezení výjimečných případů, kdy je doba nočního klidu stanovena dobou kratší, než stanoví zákon, nelze vázat na konkrétního pořadatele akce, byť by jím byla obec samotná.“

Ústavní soud v předmětném nálezu jednoznačně judikoval, jak mají být

výjimečné případy, kdy je doba nočního klidu kratší nebo žádná, stanoveny, a to buď konkrétním datem, datovatelným obdobím nebo událostí, jejíž datum je vzhledem k místním tradicím předvídatelné. Kromě toho z předmětného nálezu jasně vyplývá, že zákonem chráněný zájem na ochraně nočního klidu má přednost před konáním narychlo svolaných akcí či oslav, při kterých by byla doba nočního klidu kratší nebo žádná, neboť lidé žijící v obci by se nemohli na tyto akce předem připravit a nebyla by splněna Ústavním soudem judikovaná a zdůrazněná podmínka předvídatelnosti těchto akcí. Obce by se proto měly při zkracování doby nočního klidu omezovat pouze na výjimečné případy a mělo by se tedy jednat jen o několik dní v roce.

Text obecně závazné vyhlášky nemusí obsahovat zcela přesný název příslušné akce ani zcela individualizované určení doby konání této akce. Ústavní soud však požaduje, aby příslušná akce i doba jejího konání byly pro adresáty normy (časově) určitelné a předvídatelné. To znamená, že akce by měla být vymezena alespoň za pomoci typové charakteristiky (např. akce konané k oslavě založení obce) a s tím související určení časového úseku, v němž bude akce konána (ten vyplývá buď ze samotné povahy akce,

ILUSTRAČNÍ FOTO: PIXABAY.COM

např. oslavy konce a vítání nového roku, nebo z vymezení ve vyhlášce, např. akce konané mezi 20. a 25. březnem k oslavě obce). Lze rovněž doporučit, aby u akcí, které nejsou v OZV vymezeny přesným datem a u nichž mohou vznikat pochybnosti o termínu jejich konání, obec informovala o přesném termínu občany na úřední desce obecního úřadu. Z hlediska zachování principu předvídatelnosti lze za přiměřené považovat zveřejnění alespoň pět dnů před konáním akce.

S cílem usnadnit obcím vydávání obecně závazných vyhlášek pro danou oblast Ministerstvo vnitra připravilo nový Metodický materiál k tvorbě obecně závazné vyhlášky o nočním klidu, kterou se stanovují výjimečné případy, při nichž je doba nočního klidu vymezena dobou kratší nebo žádnou, jehož součástí je i vzor obecně závazné vyhlášky o nočním klidu. Tento nový metodický materiál je včetně vzoru obecně závazné vyhlášky k dispozici na webových stránkách Ministerstva vnitra (<http://www.mvcr.cz/odk2/clanek/metodicky-material-c-26.aspx>) a byl zaslán všem obcím a městům ČR.

Co se mění pro pořadatele akcí, které trvají i po 22. hodině

Pokud jde o konání různých kulturních či společenských akcí, tak je nutno zdů-

raznit, že v České republice není žádným zákonem omezeno. V této oblasti k žádným změnám nedochází; zákon o přestupcích před novelizací účinnou od 1. října 2016 ani po této účinnosti nepodmiňuje konání veřejnosti přístupných akcí typu koncertů či zábav ohlášením či speciálním povolením ze strany obce při splnění jiných podmínek (zábor veřejného prostranství apod.).

Zákon o přestupcích pouze stanovuje, že za přestupek se považuje rušení nočního klidu, který je vymezen dobou od 22. do 6. hodiny. Pokud pořadatel těchto akcí respektují dobu nočního klidu a neobtěžují ostatní občany hlukem, lze tyto akce konat i po 22. hodině. Pokud bude pořadatel připravovat konání konkrétní akce (doposud neuvedené v OZV), u které předpokládá pokračování i po 22. hodině včetně hlasité produkce či projevů účastníků narušujících noční klid, sdělí tuto skutečnost obci v dostatečném předstihu (cca 1 měsíc před konáním akce) a požádá o výjimku tak, aby na nejbližším zasedání mohlo zastupitelstvo obce rozhodnout o rozšíření seznamu akcí, u kterých dochází ke zkrácení doby nočního klidu. O výjimečnosti případů celooobecního významu a udělení výjimky si tak jako doposud rozhoduje sama obec.

Žádný právní předpis neomezuje a nevyžaduje povolení obce ani pro

konání narychlo svolaných oslav například sportovních úspěchů. Účastníci a pořadatelé těchto akcí by však opět měli uzpůsobit své jednání tak, aby nedocházelo k rušení nočního klidu. Zákon o přestupcích obcím neumožňuje a ani nikdy neumožňoval stanovit pro tyto případy operativně výjimku z doby nočního klidu. To ostatně vyplývá i z nejaktuálnějšího nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 4/16 ze dne 7. června 2016, ve kterém Ústavní soud judikoval, že: „Veřejný zájem, jakým je noční klid, a tedy nerušený odpočinek v zákonem vymezené noční době, má být zájmem na udržení místních tradic a na upevňování mezilidských vazeb skrze hlasité noční aktivity převážen pouze ve výjimečných případech. Tyto výjimečné případy, kdy se doba nočního klidu stanoví jako kratší nebo žádná, je třeba vymezit natolik určitě, aby lidé žijící v obci mohli počet a rozložení potenciálně částečně či úplně probdělých nocí v roce předvídat.“ Jak z přestupkového zákona, tak i z citovaného nálezu Ústavního soudu tedy jasně vyplývá, že kratší nebo žádná doba nočního klidu by měla být stanovena jen a pouze ve výjimečných případech, a to tak, aby byl počet těchto nocí pro lidi žijící v obci předvídatelný a aby se mohli tito lidé na tyto výjimečné případy předem připravit. Zákonem chráněný zájem na ochraně nočního klidu má proto přednost před konáním „narychlo“ svolaných akcí či oslav, při kterých by byla doba nočního klidu kratší nebo žádná, neboť lidé žijící v obci by se nemohli na tyto akce předem připravit a nebyla by splněna Ústavním soudem judikovaná podmínka předvídatelnosti těchto akcí.

Pro úplnost dodávám, že stejně tak není zákonem obecně nijak omezeno konání rodinných oslav. Samozřejmě platí, že i konáním rodinných oslav po 22. hodině by nemělo docházet k rušení nočního klidu, tj. k obtěžování sousedů a ostatních občanů. Obecně lze přitom konstatovat, že běžné rodinné oslavy není třeba a ani není žádoucí do obecně závazné vyhlášky zahrnovat. ■

Mgr. Jana Vildumetzová, náměstkyně ministra vnitra pro řízení sekce veřejné správy